

XOGO TRADICIONAL E CURRÍCULO: O MUÍÑO DE AUGA COMO EXEMPLIFICACIÓN DIDÁCTICA

*II Curso de formación sobre patrimonio lúdico
Melide, outubro de 2010*

Posibles conexións co currículo de:

Nivel

**Ciencias Naturais/
Bioloxía e Xeoloxía**

Tecnoloxía/s

Bloque 1. Contidos comúns

3.- Emprego de modelos sinxelos que contribúan á interpretación de fenómenos.

1º ESO **Bloque 3. Materiais terrestres:** atmosfera, hidrosfera, xeosfera.

X

10.- O ciclo da auga, o seu percorrido na natureza e a súa incidencia no medio. Análise da intervención humana no ciclo.

12.- Análise da distribución da auga no planeta e valoración da auga doce como recurso.

Bloque 2: Materia e enerxía. A enerxía nos sistemas materiais.

1.- Recoñecemento da intervención da enerxía en diferentes situacións cotiás como movementos (...). Aproximación ao concepto de enerxía e a súa relación cos cambios.

2.- Utilización de criterios para clasificar as diferentes fontes de enerxía.

4.- Transferencia de enerxía: o traballo, ...

2º ESO **5.-** (...) realización de experiencias elementais en que se manifesten os efectos da transferencia de enerxía entre sistemas.

6.- Identificación do traballo como mecanismo de transferencia de enerxía en situacións sinxelas. Valoración das (de) máquinas de uso cotián.

Bloque 1. Proceso de resolución de procesos tecnolóxicos.

1.- (...) O proceso inventivo e de deseño.

2.- Fases do proceso tecnolóxico. Elaboración de ideas e procura de solucións. Distribución de tarefas e responsabilidades, cooperación e traballo en equipo.

3.- (...) Deseño, planificación e construción de prototipos ...

4.- Avaliación do proceso creativo, de deseño e de construción.

Bloque 3. Materiais de uso técnico.

2.- Materiais naturais (...). Propiedades e técnicas básicas de utilización.

4.- Emprego de ferramentas de forma axeitada.

Bloque 5. Estruturas.

1.- Descrición dos elementos dunha estrutura e dos esforzos aos que están sometidos. Análise da función que desempeñan os elementos da estrutura.

2.- Deseño, planificación e construción de estruturas.

Bloque 3: As persoas e o ambiente.   Bloque 6.- Máquinas.

1.- Recoñecemento da dependencia humana dos recursos naturais (...). Análise e valoración do uso cotián de recursos básicos (uso da auga, produción de enerxía, ...)

1.- Mecanismos de transmisión e transformación do movemento (...).
Relación de transmisión.

3º ESO

Bloque 1. Contidos comúns.

5.- Valoración das achegas das ciencias da natureza para darlles respostas ás necesidades dos seres humanos e mellorar as condicións da súa existencia, así como para apreciar e gozar da diversidade natural e cultural, participando na súa conservación, protección e mellora.

Bloque 5. Tecnoloxía e sociedade.

1.- Valoración do desenvolvemento tecnolóxico ao longo da historia...

4º ESO

Bloque 5. Estructuras.

1.- Descripción dos elementos dunha estrutura e dos esforzos aos que están sometidos, Análise da función que desempeñan os elementos da estrutura .

- **Estrutura do muíño: conxunto de elementos que o compoñen, así como das súas relacións ou disposición no conxunto.**

ou

- **Estrutura: conxunto de elementos dun corpo destinados a soportar os efectos das forzas que actúan sobre el.**

Bloque 5. Estructuras.

Peza de madeira que se dispón horizontalmente sobre dúas gallas ou soportes, de xeito que estes encaixen nos rebaixes efectuados na proximidade dos extremos do eixo.

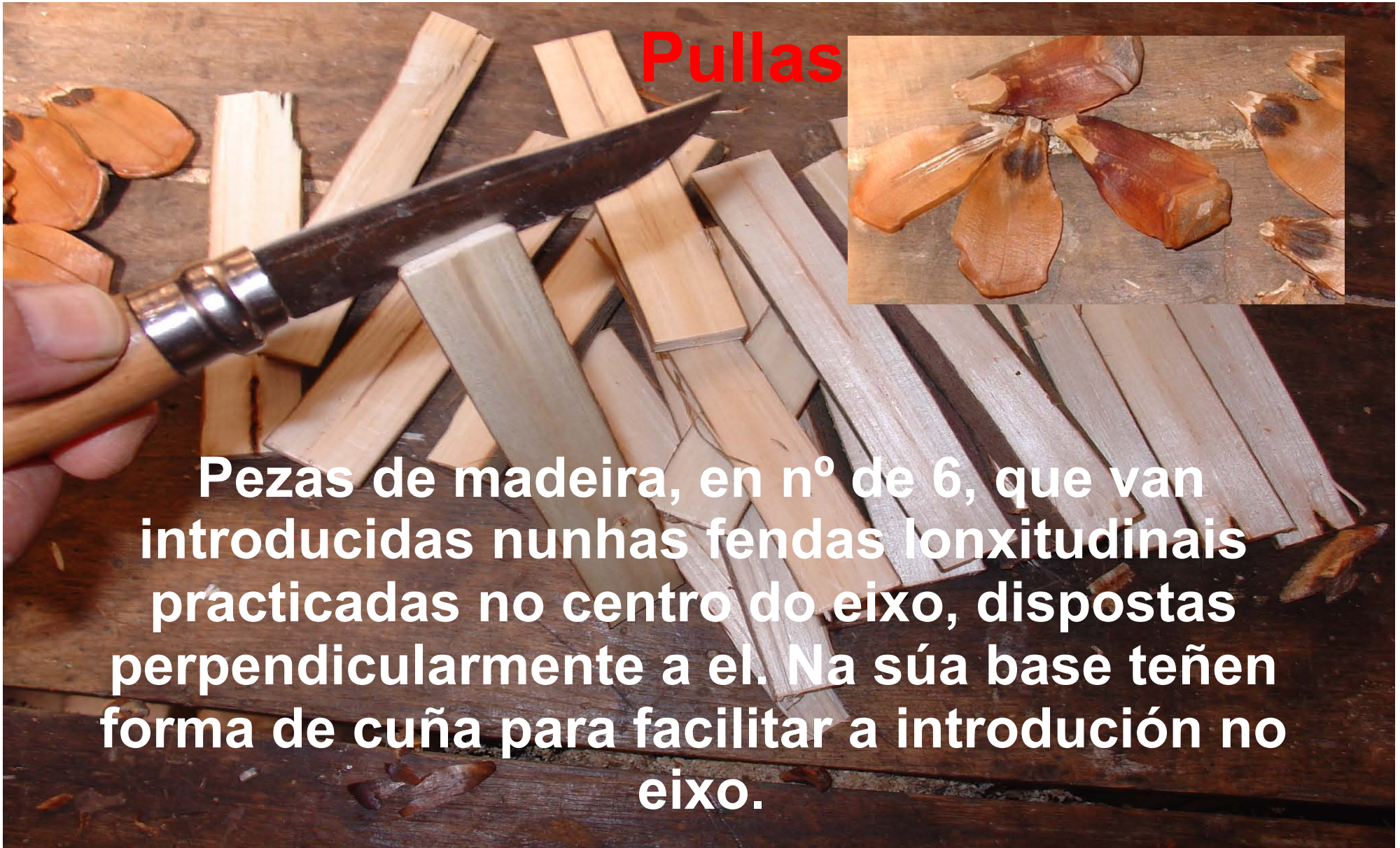
Eixo

No medio débense facer 6 fendas lonxitudinais para introducir as pullas.

Bloque 5. Estructuras.

1.- Descripción dos elementos ...

Bloque 5. Estructuras.

1.- Descripción dos elementos ...

Rodicio

Estructura que resulta da ensamblaxe entre o eixo e as pullas. Disponse horizontalmente sobre as gallas, de xeito que os rebaixes encaixen nelas.

Bloque 5. Estruturas.

1.- Descripción dos elementos ...

Gallas

Pezas de madeira, con gallas nun dos extremos (superior), que normalmente se dispoñen de xeito vertical chantadas na terra, separadas nunha distancia equivalente á que separa os rebaixes dos eixos.

Bloque 5. Estructuras.

1.- (...). Análise da función que desempeña cada elemento da estrutura.

Gallas: suxeitar o eixo e permitir o seu xiro.

Eixo: elemento de xiro que soporta ás pullas. Pode actuar de transmisión.

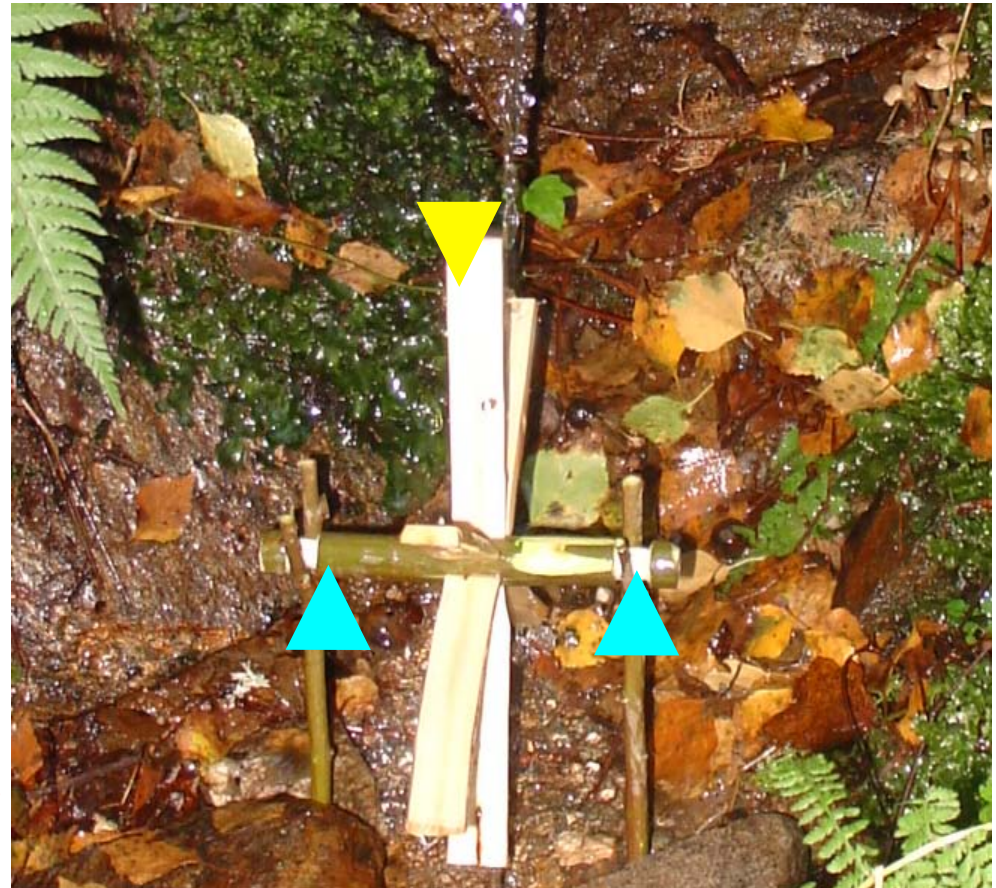
Pullas: pezas que reciben o impacto da auga e transmiten o impulso ó eixo.

Bloque 5. Estructuras.

1.- (...). Descripción dos esforzos aos que están sometidos os diferentes elementos

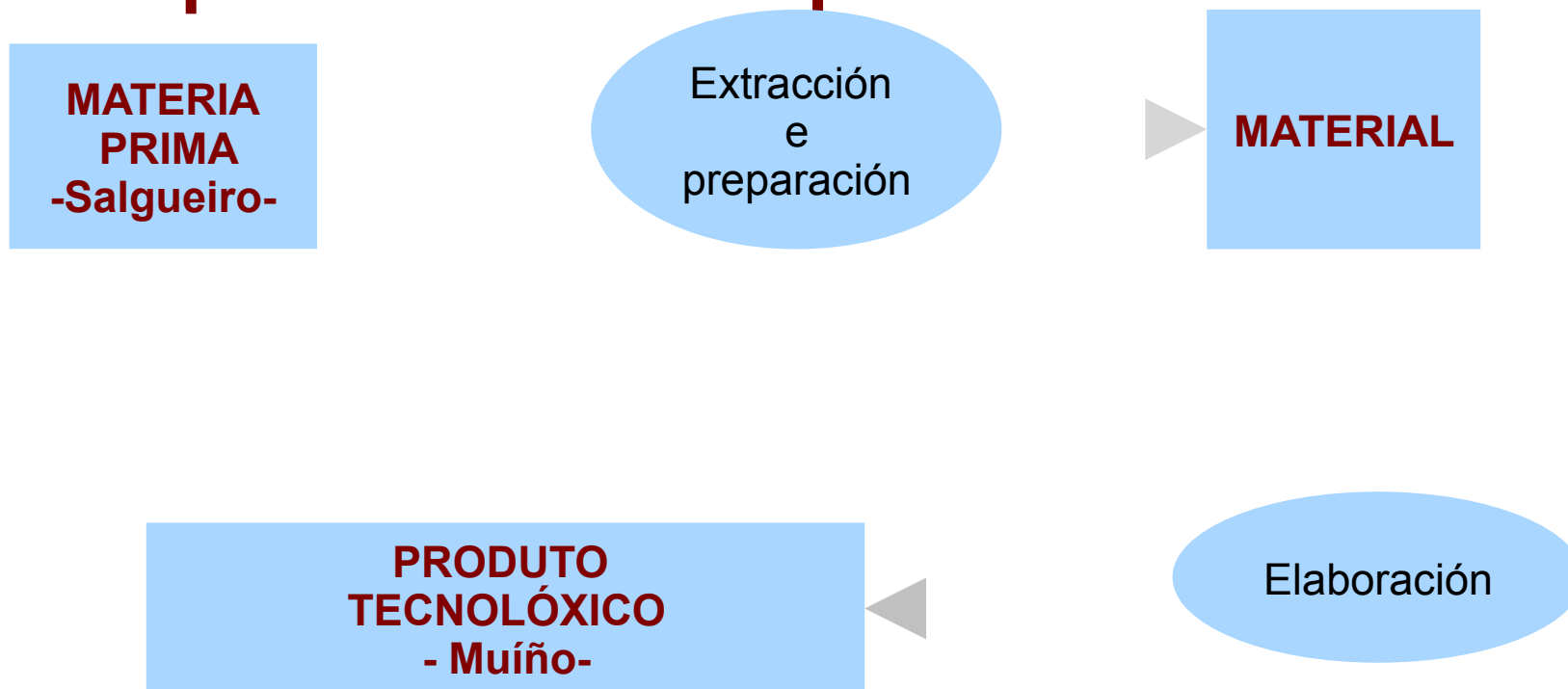
- **Forza:** todo aquilo capaz de deformar ou alterar o estado de movemento/repouso dun corpo
- **Esforzo:** tensións internas que experimentan os corpos sometidos á acción dunha ou varias forzas.

Bloque 3: Materiais de uso técnico

2.- Materiais naturais (...). Propiedades e técnicas básicas de utilización

Material: materia prima preparada e dispoñible para elaborar un produto tecnolóxico

Bloque 3: Materiais de uso técnico

2.- Materiais naturais (...). Propiedades e técnicas básicas de utilización

CARACTERÍSTICAS FÍSICAS

Mecánicas
(comportamento fronte ao esforzo):
Elasticidade
Dureza
Tenacidade/fraxilidade
Densidade (a do salgueiro é baixa, polo que resulta lixeira e fácil de traballar)
Resistencia mecánica (media-baixa, pero abonda para o xoguete)
Fendibilidade (de facer as pullas ou álabes con salgueiro, resulta cualidade interesante)

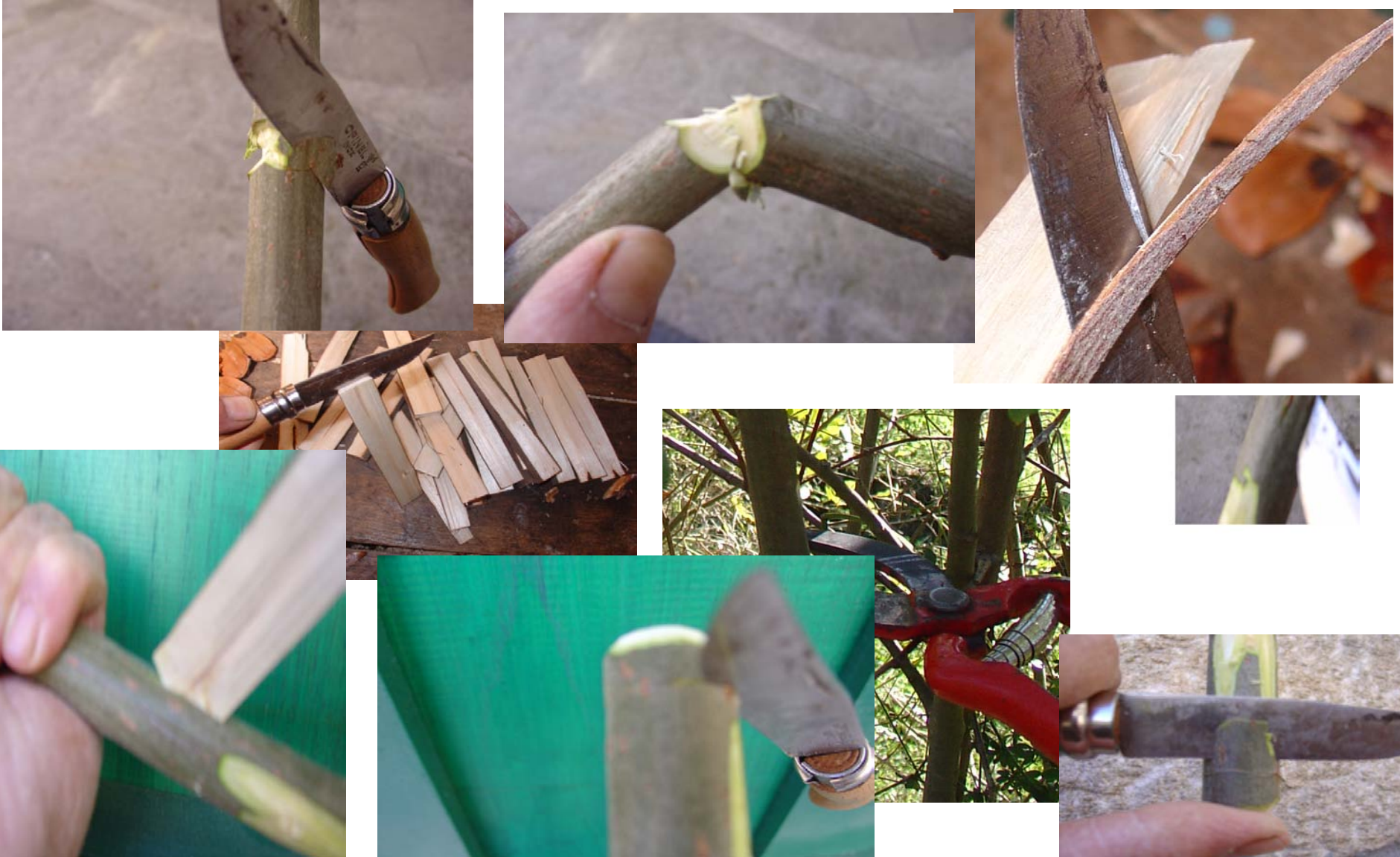

CARACTERÍSTICAS ECOLÓXICAS

Especie moi **abundante**, polo que o seu uso apenas ten repercusión ambiental. Ademais, presenta unha excelente capacidade de **rebrote**, así como unha boa capacidade de **reproducción vexetativa**. É unha especie **colonizadora**. **Espacialmente próxima**.

Bloque 3: Materiais de uso técnico

2.- Materiais naturais (...). Propiedades e técnicas básicas de utilização

Bloque 3: Materiais de uso técnico

1.- Emprego de ferramentas de forma axeitada

